
کارگاه نشر رومیزی (۲)

(نشر الف)

این کتاب مطابق استاندارد مهارت لیتوگرافی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه شده است

شماره رشته : ۱۲-۴۰-۱۴-۲ ارشاد

شماره درس : ۱۲-۲

مؤلف: کامران افشار مهاجر

افشار مهاجر، کامران، ۱۳۳۱ -

کارگاه نشر رومیزی (۲) / مؤلف کامران افشار

مهاجر - تهران: شقایق روستا، ۱۳۸۲.

۴ ج: مصور.

ISBN 964-7492-47-2 (دوره) - ISBN

964-7492-43-X (ج ۱) ISBN- 964-7492-44-8 (ج ۲)

فهرست نویسی براساس اطلاعات قیفا.

۱. نشر رومیزی. الف. دری، سیامک. ب. عنوان.

کتابخانه ملی ایران Z ۲۵۲/۵۲/ ۶۸۶/۲۲۵۳۲۵۲۶

۸۲-۱۱۰۹۲ م

کتابخانه ملی ایران

مرکز برنامه ریزی و آموزش نیروی انسانی

موسسه شقایق روستا

کارگاه نشر رومیزی (۲)

مؤلف: کامران افشار مهاجر

طراحان و برنامه ریزان آموزشی: حمیدرضا بهروان - حسین شیخی - راضیه سیادت -

حوریه هاشمی

ویراستار ادبی: زهرا بهره‌بر

حروفچینی و صفحه‌آرایی: زهرا مشعوف

ناشر: موسسه شقایق روستا

چاپ اول: ۱۳۸۲

چاپ: مانده

تعداد: ۲۵۰۰

قیمت: ۱۴۸۰۰ ریال

ISBN: 964-7492-44-8 (VOL.2)

شابک: ۹۶۴-۷۴۹۲-۴۴-۸ (جلد ۲)

ISBN: 964-7492-47-2 (4VOL.SET)

۹۶۴-۷۴۹۲-۴۷-۲ (دوره ۴ جلدی)

نشانی: خیابان ولیعصر - بالاتر از میدان ولیعصر - کوچه غزائی عتیق - پلاک ۲۰ تلفن: ۸۹۱۳۲۹۴-۷

این کتاب با استفاده از تسهیلات حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است.

بسم الله الرحمن الرحيم

یادداشت

در کشور ما ایران از دیرباز آموزش بویژه در رشته‌های فرهنگی و هنری به شیوه استاد شاگردی مطرح بوده است و استاد هر آنچه را که تجربه نموده، به شاگردان منتقل می‌کرد. از آنجا که حفظ و اشاعه هنر، دانش و مهارت از نسلی به نسل دیگر از ارکان و اجزاء مهم متشکله فرهنگ می‌باشد، لذا مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان متولی آموزش‌های بخش فرهنگ و هنر براساس استراتژی‌های تدوین شده خود مبنی بر حفظ، صیانت و توسعه رشته‌های فرهنگی و هنری و نیز فراهم آوردن زمینه مناسب برای تربیت منابع انسانی این بخش، در اولین گام اقدام به تهیه و تدوین دهها استاندارد مهارت‌های این حوزه در شاخه کاردانش نمود. ناگفته نماند در این رهگذر علاوه بر مکتوب نمودن مهارت‌های هنرهای سنتی، دستی و کاربردی و نیز امور مرتبط با چاپ، نشر، مطبوعات، سینما و غیره به عنوان یکی از اهداف اصلی، رویکردی نیز به رشته‌های نوین با فناوری جدید داشته است. از سوی دیگر به دلیل عدم وجود منابع درسی این رشته‌ها، گام بعدی این مرکز سفارش تهیه و تدوین کتب درسی دوره‌های فوق و ضمن خدمت بود که با حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، این مهم به بخش غیر دولتی و مولفین حاذق و متخصص واگذار گردید و مسئولیت تألیف، چاپ، انتشار و توزیع محصولات به عهده آنان سپرده شد. در خاتمه از زحمات کلیه عزیزانی که با دقت فراوان این کتب را به رشته تحریر در آورده و خدمات شایانی به حوزه فرهنگ و هنر نموده‌اند کمال تشکر و قدردانی را به عمل می‌آورد.

حمیدرضا بهروان

رئیس مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی

مقدمه و

فصل اول: نرم افزار نشر الف

۳	۱-۱- نصب و ورود به سیستم
۵	۱-۲- مشخصات دفتر
۶	۱-۲-۱- ایجاد دفتر جدید
۸	۱-۲-۲- ذخیره کردن دفتر و ثبت صفحه ها
۹	۱-۲-۳- فرامین سیستم عامل
۱۰	۱-۳- ستون بندی
۱۳	۱-۴- تحریر
۱۵	۱-۴-۱- مکان نما و اصلاح متن
۱۸	۱-۴-۲- رنگ آمیزی
۲۰	۱-۴-۳- جایگزینی
۲۱	۱-۴-۴- غلط یاب
۲۱	۱-۴-۵- بلوک بندی
۲۶	۱-۵- فایل در محیط تحریر
۲۸	۱-۶- امکانات صفحه آرایی
۳۴	۱-۶-۱- کادر
۳۵	۱-۶-۲- مشخصات پاره متن
۳۹	۱-۶-۳- رسم جدول

۴۲	۱-۶-۴- شیوه‌ها
۴۴	۱-۶-۵- شعر
۴۸	۱-۶-۶- تصویر
۵۱	۱-۷- ابزار صفحه‌آرایی در پیش‌نمایش چاپ
۵۲	۱-۷-۱۰- بزرگ‌نمایی
۵۳	۱-۷-۲- نمایش سریع صفحه
۵۴	۱-۷-۳- پاک کردن صفحه
۵۴	۱-۸- اصلاح متن در پیش‌نمایش چاپ
۵۵	۱-۸-۱- اصلاح کلمه
۵۶	۱-۸-۳- اضافه کردن تراز
۵۶	۱-۸-۴- اضافه کردن علائم
۵۷	۱-۸-۵- بلوک کردن عبارت‌ها
۵۷	۱-۸-۶- کپی، جابه‌جایی و حذف عبارت
۵۸	۱-۹- تحریر عبارت‌های آزاد
۶۰	۱-۹-۱- جابه‌جایی و تغییر اندازه
۶۱	۱-۹-۲- حذف عبارت
۶۱	۱-۹-۳- جلوه‌های ویژه
۶۳	۱-۱۰- نقش و نگار
۶۷	۱-۱۰-۱- تغییر اندازه
۶۷	۱-۱۰-۲- جابه‌جایی و حذف
۶۸	۱-۱۰-۳- جلوه‌های ویژه
۶۹	۱-۱۰-۴- تکثیر و چرخش نقش و نگار

۱-۱۱- تصاویر.....	۶۹
۱-۱۱-۱- تعیین عکس.....	۷۰
۱-۱۱-۲- ضوابط عکس.....	۷۲
۱-۱۱-۳- ایجاد آرشیو.....	۷۲
۱-۱۱-۴- اضافه کردن عکس به آرشیو.....	۷۳
۱-۱۱-۵- چاپ غیررنگی.....	۷۴
۱-۱۱-۶- اصلاح مشخصات و جابه‌جایی.....	۷۴
۱-۱۱-۷- جلوه‌های ویژه.....	۷۶
۱-۱۱-۸- تکثیر.....	۷۹
۱-۱۲- تعیین چارچوب.....	۷۹
۱-۱۲-۱- جابه‌جایی و تغییر اندازه چارچوب.....	۸۰
۱-۱۲-۲- کپی چارچوب.....	۸۱
۱-۱۲-۳- کادر و انتخاب چارچوب.....	۸۱
۱-۱۲-۴- نقاط و خطوط ره‌نما.....	۸۳
۱-۱۳- چاپ دفتر.....	۸۵
۱-۱۳-۱- چاپ صفحه جاری.....	۸۷
۱-۱۳-۲- چاپ گزینشی.....	۸۹
۱-۱۳-۳- ملاحظات حافظه در چاپ.....	۹۰
۱-۱۴- خط نستعلیق.....	۹۲
۱-۱۴-۱- جابه‌جایی کلمات.....	۹۵
۱-۱۴-۲- حالت‌های دیگر کلمات.....	۹۵
۱-۱۴-۳- نقطه‌های اضافی و اعراب.....	۹۷

۹۸	۴-۱۴-۱- سیاه مشق و جلوه‌های ویژه
----	----------------------------------

فصل دوم: اصول صفحه‌آرایی مجله

۱۰۹	۱-۲- تعیین حروف
۱۱۴	۲-۲- پایه کار یا «گرید» در مجله
۱۲۳	۲-۳- صفحه‌آرایی مجله
۱۳۱	۲-۴- عنوان اصلی مقاله (تیترا)
۱۳۵	۲-۵- سوتیترها
۱۳۶	۲-۶- چگونگی قرار دادن تصاویر در صفحه
۱۴۱	۲-۷- زاویه دید در عکس

مقدمه

در جلد نخست مجموعه چهار جلدی نشر رومیزی، با مفاهیم تایپوگرافی و کاربرد آن در گرافیک، ویرایش، و اصول صفحه آرایی کتاب آشنا شدید و نرم افزارهای تایپ فارسی و لاتین به طور کامل معرفی شدند و یک فصل طولانی کتاب به نرم افزار زرنگار اختصاص یافت.

جلد دوم این مجموعه، یعنی؛ کتابی که پیش رو دارید، «نشر الف» را توضیح می دهد که علاوه بر آن با اطلاعات و دانش صفحه آرایی مجله آشنا می شوید؛ با این هدف که در مجموع این چهار جلد، غیر از شرح نرم افزارهای نشر، معلومات کافی در زمینه های اصلی صفحه آرایی یعنی صفحه آرایی کتاب، مجله، روزنامه، کاتالوگ و بروشور ارائه شود.

در سده اخیر تمدن بشری، به دستاوردهای ارزشمند و شگفت آوری دست یافته است که در این میان رایانه سهمی بزرگ و تأثیری بی مانند دارد و به عنوان یک پدیده چند سویه و یک ابزار توانمند، بستر مناسبی برای رشد و بالندگی انسان، در زمینه های گوناگون فراهم آورده است.

هدف از انتشار این کتاب و مکتوبات مشابه آن، بهره‌گیری درست و مناسب از امکانات موجود فن‌آوری و بهره‌وری مطلوب از آن است که همگام با توسعه حیرت‌آور فن‌آوری معاصر و گسترش کهکشان ارتباطات، صنعت نشر در میهن عزیزمان، از جدیدترین و کارآمدترین شیوه‌های تولید فنی این صنعت در جهان بهره‌گیرد و با اتکا بر پیشینه غنی کتابت در این سرزمین و کاربری فن‌آوری روز، کیفیتی شایسته و مطلوب داشته باشد.

در انتهای هر فصل از دو فصل اصلی این کتاب، تمرین‌هایی ارائه شده است که نه تنها انجام آنها ضروری است بلکه برای تسلط بر نرم‌افزار نشر الف، انجام تمرین‌های بسیار بیشتر از آن چه در این کتاب ارائه شده است و در صورت امکان ادامه این تجربه‌ها در کار حرفه‌ای ضروری است.

برای دستیابی به نتیجه بهتر، مدرس باید فضایی را در کلاس ایجاد کند که متکی به همکاری و نظرخواهی و کارگروهی باشد و هنرجویان می‌توانند بسیاری از اشکالات یکدیگر را رفع کنند و از تجربه‌های یکدیگر بهره‌جویند و حاصل کار هر هنرجو مورد قضاوت و نظرخواهی سایر هم‌کلاسی‌ها قرار گیرد.